

Briselē, 9.2.2018.
COM(2018) 59 final

2018/0024 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

**ar ko Latvijas Republikai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 193. panta
Padomes Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu Direktīvā 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (turpmāk "PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, lai atkāptos no minētās direktīvas noteikumiem ar nolūku vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai lai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2017. gada 15. novembrī, Latvija pieprasīja atkāpi no PVN direktīvas 193. panta, lai spēļu konsoļu piegādei piemērotu apgrieztās maksāšanas sistēmu. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija 2017. gada 23. novembra vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Latvijas pieprasījumu. Komisija 2017. gada 24. novembra vēstulē paziņoja Latvijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas nepieciešama pieprasījuma izvērtēšanai.

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

PVN Direktīvas 193. pants vispārīgi paredz, ka parasti nodokļa maksātājs, kas piegādā preces vai sniedz pakalpojumus, atbild par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) nomaksu.

Saskaņā ar PVN direktīvas 199.a panta 1. punktu dalībvalstis var paredzēt, ka persona, kura ir atbildīga par PVN nomaksu par minētajā pantā uzskaitītajām piegādēm, ir nodokļa maksātājs, kas ir piegādes saņēmējs (apgrieztās maksāšanas sistēma). Izmantojot apgrieztās maksāšanas sistēmu, nodokļa maksātājs, kurš ir piegādes saņēmējs, kļūst atbildīgs par PVN nomaksu. Ja šādam nodokļa maksātājam būtu pilnīgas nodokļa atskaitīšanas tiesības, tas vienlaikus deklarētu un atskaitītu PVN attiecīgajai piegādei, un tādējādi PVN iemaksa Valsts kasē faktiski netiktu veikta. Spēļu konsoļu piegāde ir iekļauta 199.a panta 1. punkta h) apakšpunktā.

Latvija neizmanto PVN direktīvas 199.a panta 1. punkta h) apakšpunkta iespēju un nepiemēro apgrieztās maksāšanas sistēmu spēļu konsoļu piegādei. Taču sakarā ar pēdējā laikā pieaugošo krāpšanu spēļu konsoļu nozarē Latvijā šī dalībvalsts vēlētos ieviest apgrieztās maksāšanas sistēmu spēļu konsoļu piegādei.

Ņemot vērā PVN direktīvas 199.a panta 1. punktu, apgrieztās maksāšanas sistēmu var piemērot līdz 2018. gada 31. decembrim un vismaz divus gadus. Tā kā divu gadu laikposma nosacījums nav izpildīts, Latvija nevar piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu, pamatojoties uz šo pantu.

Līdz ar to Latvija lūdz piešķirt atkāpi no PVN direktīvas 193. panta, lai saņemtu atļauju piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu spēļu konsoļu piegādei, pamatojoties uz PVN direktīvas 395. pantu.

Pieprasītās atkāpes mērķis ir novērst ar PVN saistītu krāpšanu spēļu konsoļu nozarē. Pamatojoties uz iespējām, kas izklāstītas 199.a panta 1. punkta c), d) un h) apakšpunktā, Latvija kopš 2016. gada 1. aprīļa piemēro PVN apgrieztās maksāšanas sistēmu mobilo telefonu, planšetdatoru, klēpjdatoru un integrālās shēmas ierīču piegādei. Tika konstatēts, ka pēc apgrieztās maksāšanas sistēmas ieviešanas attiecībā uz minētajām piegādēm ir pieaugusi ar PVN saistīta krāpšana, veicot spēļu konsoļu piegādes. Šie produkti ir ar paaugstinātu krāpšanas risku, jo tie ir salīdzinoši nelieli, ar salīdzinoši lielu vērtību un labi attīstītu tirdzniecību internetā.

Latvija norāda, ka spēļu konsoļu piegādes nozarē ir veikti auditi. 2017. gadā tika konstatēts, ka spēļu konsoļu piegādes nozarē pastāv 14 fiktīvi uzņēmumi – tas ir 6,4% no visiem šīs nozares uzņēmumiem. 2016. gadā no 219 reģistrētiem PVN maksātājiem, kas darbojas spēļu konsoļu piegādes nozarē, astoņi bija deklarējuši PVN kā priekšnodokli darījumos ar citiem nodokļa maksātājiem, kuri klasificēti kā fiktīvi uzņēmumi (3,7% no kopējā reģistrēto PVN maksātāju skaita). Lai novērstu uzņēmēju krāpniecisku darbību, Latvijas Republikas Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk “VID”) izmanto iespēju izslēgt tos no ar PVN apliekamo personu reģistra. 2017. gadā ir ievērojami pieaudzis to nodokļu maksātāju skaits, kuri darbojas šajā nozarē un kuri ir izslēgti no VID PVN maksātāju reģistra. Gada pirmajos astoņos mēnešos no reģistra ir izslēgti 16 nodokļa maksātāji, kas darbojas šajā nozarē – tas ir jau 88,9 % no kopējā 2016. gadā izslēgto skaita (18 nodokļa maksātāji).

Saskaņā ar Latvijas sniegto informāciju Latvija ir veikusi vairākus pasākumus, lai samazinātu un apkarotu ar PVN saistītu krāpšanu. Piemēram, tiek piemērotas jaunas prasības kases aparātiem, lai pilnībā novērstu reģistrētu darījumu dzēšanu, PVN deklarācijā darījumi ir jānorāda detalizēti, tāpat īpaša uzmanība tiek pievērsta tam, lai uzlabotu kārtējās pārbaudes un administratīvos pasākumus, un ir ieviests pienākums kredītiestādēm un citiem subjektiem informēt VID par aizdomīgiem darījumiem. Tiek diskutēts arī par iespēju ieviest elektroniskus rēķinus. Neraugoties uz visiem šiem pasākumiem, Latvija tomēr uzskata, ka ir nepieciešams ieviest apgrieztās maksāšanas sistēmu spēļu konsoļu piegādei, lai novērstu PVN ieņēmumu zudumu valsts budžetam.

Spēļu konsoļu piegāde tiek uzskatīta par tādu, kur pastāv paaugstināts krāpšanas risks, un tā ir iekļauta PVN direktīvas 199.a panta 1. punkta h) apakšpunktā kopā ar planšetdatoru un klēpj datoru piegādi. Ja būtu izpildīts nosacījums par minimālo piemērošanas laikposmu, Latvija būtu varējusi izmantot minēto pantu apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanai.

Tāpēc tiek ierosināts piešķirt atkāpi uz PVN direktīvas 199.a panta darbības laikposmu. Tādējādi atkāpe tiek ierosināta līdz 2018. gada 31. decembrim, t. i., līdz datumam, kad beidzas PVN direktīvas 199.a panta darbība.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Pamatojoties uz PVN direktīvas 199.a panta 1. punkta h) apakšpunktu, spēļu konsoļu piegādei var piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu. Vairākas dalībvalstis piemēro apgrieztu maksāšanu, pamatojoties uz šo noteikumu¹. Ja būtu izpildīts nosacījums par divu gadu minimālo laikposmu, Latvija varētu piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu spēļu konsoļu piegādei, nepieprasot atkāpi atbilstīgi PVN direktīvas 395. pantam.

Tādējādi ierosinātais pasākums ir saskaņā ar spēkā esošajiem PVN direktīvas noteikumiem.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

PVN direktīvas 395. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Vadoties pēc PVN direktīvas noteikuma, kurš ir šā priekšlikuma pamatā, subsidiaritātes principu nepiemēro.

¹ Skatīt PVN komitejas paziņojumu sarakstu:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/vat/key_documents/vat_committee/notifications.pdf

- **Proporcionalitāte**

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ievērojot atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir proporcionāls mērķim, proti, novērst konkrētus nodokļu nemaksāšanas vai izvairīšanās no nodokļu maksāšanas veidus konkrētā nozarē.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā ar vienprātīgu lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Turklāt Padomes lēmums ir vispiemērotākais juridiskais instruments, jo to var adresēt atsevišķām dalībvalstīm.

3. EX POST NOVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Latvijas pieprasījums, un tas attiecas tikai uz šo dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Šā īstenošanas lēmuma priekšlikuma mērķis ir novērst konkrētus nodokļu nemaksāšanas vai izvairīšanās no nodokļu maksāšanas veidus spēļu konsoļu piegādes nozarē. Apgrieztās maksāšanas sistēmai būtu jāpalīdz Latvijai apturēt ar PVN saistītas krāpšanas tālāku izplatīšanos spēļu konsoļu piegādes nozarē. Tādējādi atkāpes pasākumam būs potenciāli pozitīva ietekme.

Tās ietekme jebkurā gadījumā būs neliela, jo ierobežots ir gan atkāpes piemērošanas laiks, gan joma.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nav negatīvas ietekmes uz ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula – 2018. gada 31. decembris.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Latvijas Republikai atļauj ieviest īpašu pasākumu, atkāpjoties no 193. panta Padomes Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2006/112/EK (2006. gada 28 novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹,

un jo īpaši tās 395. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2006/112/EK 193. pantā paredzēts, ka nodokļa maksātājs, kas veic apliekamas preču vai pakalpojumu piegādes, parasti atbild par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) nomaksu nodokļu iestādēm.
- (2) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1. punkta h) apakšpunktu dalībvalstis var paredzēt, ka persona, kura ir atbildīga par PVN nomaksu par spēļu konsoļu piegādi, ir nodokļa maksātājs, kas ir piegādes saņēmējs ("apgrieztās maksāšanas sistēma"). Latvija neizmanto šo iespēju, lai gan tā piemēro apgrieztos maksāšanu planšetdatoru un klēpjdatoru piegādei, pamatojoties uz minētās direktīvas 199.a panta 1. punkta h) apakšpunktu.
- (3) Sakarā ar pieaugošo krāpšanu spēļu konsoļu nozarē Latvijā šī dalībvalsts vēlētos ieviest apgrieztās maksāšanas sistēmu spēļu konsoļu piegādei.
- (4) Ņemot vērā Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1. punktu, apgrieztās maksāšanas sistēmu var piemērot līdz 2018. gada 31. decembrim un vismaz divus gadus. Tā kā divu gadu laikposma nosacījums nav izpildīts, Latvija nevar piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu, pamatojoties uz Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1. punkta h) apakšpunktu.
- (5) Ar vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2017. gada 15. novembrī, Latvija ir lūgusi atļauju piemērot pasākumu, ar ko atkāpjas no minētās direktīvas 193. panta, lai noteiktu, ka spēļu konsoļu piegādē saņēmējs ir atbildīgs par PVN nomaksu.
- (6) Komisija saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punktu 2017. gada 23. novembra vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Latvijas pieprasījumu. Komisija 2017. gada 24. novembra vēstulē paziņoja Latvijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, kas nepieciešama pieprasījuma izvērtēšanai.
- (7) Saskaņā ar Latvijas sniegto informāciju ar PVN saistīta krāpšana spēļu konsoļu piegādē ir pieaugusi pēc apgrieztās maksāšanas sistēmas ieviešanas attiecībā uz

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

mobilu telefonu, planšetdatoru, klēpdatoru un integrālās shēmas ierīču piegādi. Spēļu konsoles ir ar īpaši paaugstinātu krāpšanas risku, jo tās ir salīdzinoši nelielas, ar salīdzinoši lielu vērtību un labi attīstītu tirgu internetā. Saskaņā ar Latvijas sniegto informāciju tā ir ieviesusi vairākus parastos pasākumus, lai apkarotu ar PVN saistītu krāpšanu. Tomēr Latvija uzskata, ka ir nepieciešams ieviest apgrieztās maksāšanas sistēmu spēļu konsoļu piegādei, lai novērstu PVN ieņēmumu zudumu valsts budžetam.

- (8) Tādēļ būtu jāatļauj Latvijai uz ierobežotu laiku piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu spēļu konsoļu piegādei.
- (9) Atkāpei nav negatīvas ietekmes uz Savienības pašas resursiem, ko veido iekasētais PVN,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta, Latvijai tiek atļauts noteikt piegādes saņēmēju par to personu, kura ir atbildīga par PVN nomaksu nodokļu iestādēm spēļu konsoļu piegādes gadījumā.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā paziņošanas dienā.

Šis lēmums zaudē spēku 2018. gada 31. decembrī.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Latvijas Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*